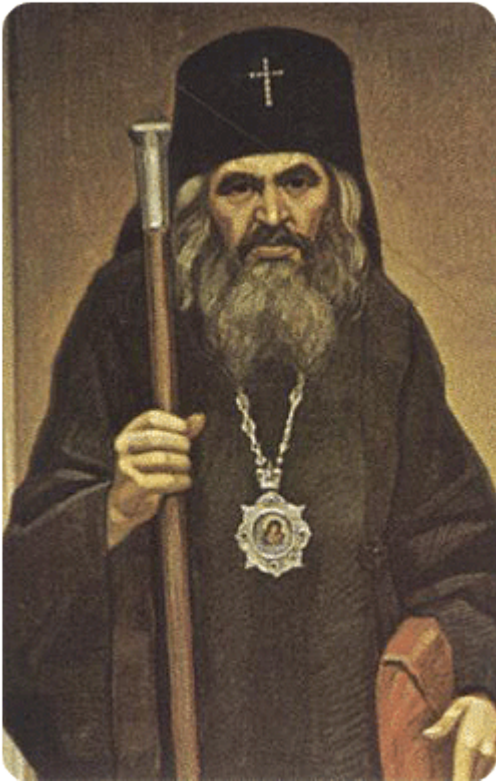

Η λέξη ανάθεμα και η σημασία της

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

*Η σημασία της λέξης ανάθεμα υπό του
Αγίου Ιωάννου (Μαξίμοβιτς)
Αρχιεπισκόπου του Σαν Φρανσίσκο*

Η ελληνική λέξη ανάθεμα, αποτελείται από δύο λέξεις: την ανά, που είναι μία πρόθεση η οποία δεικνύει κίνηση προς τα άνω, και το θέμα, που σημαίνει ένα ξεχωριστό τμήμα από κάτι.

Στη στρατιωτική ορολογία θέμα σήμαινε ένα απόσπασμα· στην πολιτική διακυβέρνηση, θέμα σήμαινε μία επαρχία.

Τώρα χρησιμοποιούμε τη λέξη «theme», που προέρχεται από το θέμα, για να σημάνουμε μία συγκεκριμένη ενασχόληση [topic] μιάς γραπτής και διανοητικής εργασίας.

Κυριολεκτικώς το ανάθεμα σημαίνει την ανύψωση κάποιου ξεχωριστού πράγματος. Στην Παλαιά Διαθήκη αυτή η έκφραση εχρησιμοποιείτο εξ ίσου σε αναφορά προς αυτό που ήταν αποξενωμένο εξαιτίας αμαρτωλότητας, αλλά παρομοίως και προς αυτό που ήταν αφιερωμένο στο Θεό. Στην Καινή Διαθήκη, στα κείμενα του Αποστόλου Παύλου χρησιμοποιείται άπαξ σε συνδυασμό με το μαράν αθά, που σημαίνει την έλευση του Κυρίου. Ο συνδυασμός αυτών των λέξεων σημαίνει

χωρισμό μέχρι την έλευση του Κυρίου· με άλλες λέξεις – το να παραδοθεί κάποιος [ως υπόλογος] σε Αυτόν (Α΄ Κορ. 16, 22).

Ο Απόστολος Παύλος χρησιμοποιεί το ανάθεμα σε άλλο μέρος χωρίς την προσθήκη του μαράν αθά (Γαλ. 1, 8-9). Εδώ το ανάθεμα εκφωνείται εναντίον της διαστρεβλώσεως του Ευαγγελίου του Χριστού όπως αυτό κηρυσσόταν από τον Απόστολο, ανεξαρτήτως από ποιόν θα μπορούσε αυτή [η διαστρέβλωση] να διαπράττεται, είτε από τον ίδιο τον Απόστολο είτε από Άγγελο εξ ουρανού. Σε αυτήν την ίδια έκφραση επίσης υπονοείται: «Ας κατακρίνει ο ίδιος ο Κύριος», διότι ποιός άλλος μπορεί να κατακρίνει τους Αγγέλους;

Ο Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος στην Αποκάλυψη (22, 3) λέγει ότι στη Νέα Ιερουσαλήμ δεν θα υπάρχει ανάθεμα· αυτό μπορεί να κατανοηθεί με δύο τρόπους, δίνοντας στη λέξη ανάθεμα και τα δύο νοήματα: 1) δεν θα υπάρχει καμμία ανύψωση στην κρίση του Θεού, διότι αυτή η κρίση έχει ήδη έλθει εις πέρας· 2) δεν θα υπάρχει καμμία ιδιαίτερη αφιέρωση στον Θεό, διότι όλα τα πράγματα θα είναι τα ιερά πράγματα του Θεού, ακριβώς όπως το φως του Θεού φωτίζει τους πάντες (Απ. 21, 23).

Στα πρακτικά των Συνόδων και την περαιτέρω πορεία της του Χριστού Εκκλησίας της Καινής Διαθήκης, η λέξη ανάθεμα κατέληξε να σημαίνει τέλειο διαχωρισμό από την Εκκλησία. «Η Καθολική και Αποστολική Εκκλησία αναθεματίζει», «ανάθεμα ούτος έστω», ή «ανάθεμα τούτο έστω», σημαίνει τελεία απόσχιση από την Εκκλησία. Αντιθέτως, σε περιπτώσεις «διαχωρισμού από την κοινωνία της Εκκλησίας» και άλλων επιτιμιών ή κανόνων μετανοίας εφαρμοσμένων σε ένα πρόσωπο, το ίδιο το πρόσωπο παρέμενε μέλος της Εκκλησίας, αν και ήταν περιορισμένη η συμμετοχή του στην πλήρη χάριτος ζωή Της. Παρά ταύτα, αυτοί που παρεδίδοντο σε ανάθεμα απεσχίζονταν τελείως από Αυτήν, μέχρι τη μετάνοιά τους. Η επί γης Εκκλησία συνειδητοποιώντας, εν όψει της ισχυρογνωμοσύνης και σκληροκαρδίας τους, ότι δεν μπορεί να κάνει τίποτε για τη σωτηρία τους, τους ανυψώνει στην κρίση του Θεού. Αυτή η κρίση είναι ελεήμων πάνω στους μετανοούντες αμαρτωλούς, αλλά φοβερή προς τους πείσμονες εχθρούς του Θεού. «Φοβερόν το εμπεισείν εις χείρας Θεού ζώντος ... και γαρ ο Θεός ημών πυρ καταναλίσκον» (Εβρ. 10, 31. 12, 29).

Το ανάθεμα δεν είναι τελεία καταδίκη: μέχρι τον θάνατο είναι δυνατή η μετάνοια. Το ανάθεμα δεν είναι φοβερό επειδή η Εκκλησία εύχεται συμφορές για οποιονδήποτε ή επειδή ο Θεός επιδιώκει την καταδίκη του. Επιθυμούν [ο Θεός και η Εκκλησία] να σωθούν όλοι. Αλλά είναι φοβερό να ίσταται κάποιος έμπροσθεν της παρουσίας του Θεού σε κατάσταση αποσκληρυμμένου κακού: τίποτε δεν είναι κρυφό από Αυτόν.

«Φοβερόν το εμπεισείν εις χείρας Θεού ζώντος· ούτος Κριτής εστιν ενθυμήσεων και εννοιών καρδιάς· μηδείς εισέλθη πειράζων την πίστιν την αμώμητον, αλλ' εν πραότητι και φόβω Χριστώ προσέλθωμεν, ίνα λάβωμεν έλεον και χάριν εύρωμεν εις εύκαιρον βοήθειαν» (Στιχηρά των Αποστίχων, Εσπερινός της Κυριακής των Βαίων).

[Οι λέξεις στις αγκύλες, όχι στις παρενθέσεις, είναι προσθήκη της μεταφράσεως]
Πηγή(στα αγγλικά): Περιοδικό Orthodox Life, 1977, No. 2, σελ. 18

Πηγή: impantokratoros.gr